

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220. — O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

V taboru naših protivnikov.

II.

Promena v političnem izpovedanju naših protivnikov kakor smo jo po pojavih na brnskem turnerskem shodu opazili, opazujemo tudi v naših nemškutarskih krogih po Kranjskem, po spodnjem Štajerskem in Koroškem. V ljubljanski kazini je prusomanstvo tako očitno postalo, da se je celo avstrijskim oficirjem regimenta, kteremu se nikakor ne more očitati da bi v njem naši nazori o narodnih pravicah razširjeni bili, nemogoče in z njih avstrijsko-vojaško častjo ne skladajoče se zdelo, še dalje v tacem krogu ostati, ter so se izselili iz dozdanjega društva. Organ te kazine, ljubljanski „Tagblatt“, je svoj program čisto spremenil. Ne govori več v imenu svojega liberalstva, v imenu ustave, temuč postavlja se na nemško-narodno stališče, govori o „narodnih“ nasprotnikih, zastopa Nemce na Kranjskem in govori z „wir Deutsche“. Isto vidimo na spodnjem Štajerskem. Stranke, ki je (vsaj v javnem govoru in pismu). Slovence priznavala in samo trdila, da hoče Slovence z Nemci na korist „svobode“ zediniti, — ni več. One misli, ki je bila sklicala pred dvema leti famozni „ferfassungstag“ v Celji in Rodvanji pri Mariboru, kjer se je govorilo celo slovenski in o svobodnih Slovencih, kjer se je (vsaj na hinavski videz) poudarjala mednarodna sprava, — ni več. Nego, komaj se je ustanovilo nekoliko nemško-narodnih društev, ki niso tajila, da jim je naravnost namen, germanizirati naš narod, že so druga nemškutarska društva onemogla in zdaj vidimo, da se fuzionirajo pod izključivo nemško, ali bolje: prusko zastavo.

Nasledki tega, da nam protivniki v naši do-

movini z odprtim vízirom nasproti stojé, morali bi biti za nas in našo borbo v dvojnem obziru velike koristi. —

Prvič od zdaj ne more nobena avstrijska vlada tega in tacega počenjanja podpirati. Dozdaj pak se je nabral glavni kontingent naših protinardnjakov iz vladnih krogov, iz c. kr. uradnikov. Samo če do tega pridemo, da bode avstrijska vlada samó pruska podružnica, more našem narodnemu programu nemško-narodni nasproti staviti. In še to bode dobro, ker ako načelo velja za one, mora veljati tudi za nas.

V drugi vrsti pak morajo giniti vsled tega postopanja naši najglavnejši notranji sovražniki, nemškutarji. Ti, vsaj večina izmed njih, dozdaj niso tajili da so rojeni Slovenci. Bili so le za nemško stranko, ker se jim je v glavo zapililo, da je to koristneje itd. Protivi se naravnemu čutu, da bi razumen mož, ki ima le količjak sreča za svojo mater, še dalje v zapeljanosti postal, vedoma in vidoma gloemu renegatovstvu se v naróčje vrgel. Temveč prirojen čut ga mora siliti enako nacelo v narodnem obziru zavzeti, kakor so se ga njegovi dozdanji zavezniki poprijeli.

Od nas in naše živejše agitacije je odvisno, kako si bomo nov zaobračaj naših protivnikov v korist obrnili. Brezbobzirno moramo od vlade tirjati, da nas ne zavira v delu, ako hočemo odkrito izdajstvo našega roda in države v narodu neškodljivo storiti. Od nas pa je tudi zavisno, da hinavcem ne pustimo, da bi zdaj otvoren pravi obraz zopet zakrili, kader jim bi se za dobro zdelo. —

Dolgo dovolj so nam varali narod, čas bi bil, da smo enkrat odločni in brezobzirni tudi mi sami. —

Narodno-gospodarske razmere v Avstriji.

(„Volkswirtschaftliche Zustände in Oesterreich, Leipzig 1871. Verlag Luchard.“)

(Konec.)

Borsno življenje ima namen posameznike spremeniti v Kresuse in tisoče spraviti na beraško palico. Ko je vsled političskih dogodkov Pariška borsna prišla na nič, je Dunajska postala najglasovitejša v Evropi, ki pogin narodnega gospodarstva in blagostanja najbolj pospešuje. Mnogokteri misli, da je borsno igranje igra s srečo, ali takih misli so le oni, ki o tem nič ne vedo, kako se igra in kako se kursi delajo. V istini je borsno igranje goljufno kvartanje, pri katerem bogatini borsianci imajo krive karte v rokah in jih premenjajo, navadno občinstvo pa, ki o tem nič ne ve, pošteno plača dokler ima kak krajcar v žepu. Kar je v navadnem življenji banda krivih kartacev, to so na borsi syndikati.

Syndikati so združenja v ta namen, da svojevoljno kurse delajo in se vsled tega bogatijo. K temu je treba veliko kapitala in syndikat ga ima, vsaj je vsak družnik syndikata posebi že večkratni milijonar. Ti delajo umetno gospodarske in politične spremembe, ker so v zvezi s pisarnicami državnikov, kakor je o Beustu sprva bilo rečeno. Če pa se jim take umetne spremembe ne posrečijo, jih lažnjivo naznanjajo po telegrafih. Tako če jim služi, papirje prodajo, ali pa nakupijo. Občinstvo niti ne zve, zakaj da so papiri padli ali rastli, syndikat pa, ki je ta pad ali narast samovoljno vzročil, ima že svoj dobiček v žepu. Postav, ki bi tako ravnanje zavirale, ni, edina bramba takej goljufiji je, da ne igramo.

Toda zapeljivost je velika in se praviloma

Listek.

Učiteljski zbor v Zagrebu.

Učitelji Zagrebških treh glavnih škol prosili so početkom t. l. deželno vlado, naj jim dovoli sklicati v Zagreb „prvo občo skupščino hrvatskih učiteljev, spojeno z razstavo učil in z razpravo občil pedagogijskih vprašanj.“ Vlada je, uslišavši prošnjo, dovoljo podelila, ter ob enim obečala, da hoče to podvzetje tudi materijalno podpirati. Vsled te vladne dovolje je učiteljski odbor, ki je izvedenje tega podvzetja v roke vzel, dne 25. februarja na vse učitelje in učiteljice na „Hrvatskem, Slavonskem, v vojnej krajini in v Dalmaciji“ povabilo razposlal, naj pridejo 23. 24. in 25. avgusta na učiteljski zbor v Zagreb. V tem povabilu stoji nadalje: „pa tudi vas učitelje sosednih nam, in vseh drugih dežel, ki gojite simpatije za naš narod in za njegov napredek, vas, ki delate na ravno tistem polji narodnega izobraženja in ž njim za izobraženje celega človeštva, — vas vse vabimo in kličemo na prvi občni hrvatski učiteljski zbor, da nam tudi vi svetujete in pomorete v tem svetem podvzetju.“ — Ta proglas se je prestavil na slovenski, česki, nemški, italijanski in francoski jezik, ter se tudi v školskih časopisih teh narodov razglasil.

Učiteljski odbor, ki ima, in ravna celo stvar v rokah, razdelil se je na četiri pododbore: 1. na centralni odbor, ki ima pripraviti gradivo za

razprave, — ustanoviti opravljen red, — voditi denarne poslove, — skrbeti za strokovnjaški presod razstavljenih učil — in po končanem zboru izdelati poročilo o njem; 2. na pododbor za razstavo učil, ki ima prevzemati prihajajoča in razstaviti se imajoča učila, — nadalje sestaviti razstavni katalog, ter pripraviti lotrijo tistih razstavljenih učil, ktera bo glavni odbor v to ime od dotičnih razstavljalcev nakupil; 3. na pododbor, ki ima skrbeti za slovesnosti in zunajni lišp učiteljskega zbora, namreč pa za prostor za skupščino in za razstavo, za odlikovanja najboljih razstavljenih učil, za sijajne gledališne predstave, za izlete v bližnjo okolico, in kar že vse pod slovesnosti spada; in 4. na stavbeni pododbor, ki ima skrbeti za zniženo voznino na železnicah in parobrodih za obiskalce učiteljskega zbora, ki ima nadalje prihajajoče pričakovati, jih v imeni glavnega odbora pozdraviti, kolikor mogoče, brezplačno stanovanje za nje oskrbeti, in imenik vseh skupščinarjev sestaviti.

Za proglašivanje zborovih zadev izdava se poseben „Viestnik“ kot priloga k školskemu listu „Napredak“. Vestnika je do sedaj že osem števil izšlo.

Glede razprav je ustanovljeno, da se v skupščini ne bodo razpravljala specialna vprašanja, ampak da se imajo samo glavna načela ustanovljati, ktera se opirajo na izkušnjo in na znanost.

Razstavne stvari mora razstavljalet na svoje stroške (po zniženej ceni) v Zagreb poslati, vrnilo

se mu pa bodo frankovane. Za stvari pa, ki se bodo izrečno samo na ogled postavile, prevzel je glavni odbor vožne stroške za sem in nazaj.

Razstavljene stvari bodo po sledečem osnutku razredene:

I razred: zabavne stvari, s podrazredi: 1. učila, 2. sprave, 3. razgradivo, in 4. strogo zabavne stvari. Pod ta razred spadajo vse otročje igre, igrane narodne pesmi in pripovedke, ki se bodo v posebnej knjižici izdale. Učitelji so še posebe pozvani, da to narodno blago kolikor mogoče v večji množini naberó, zarad tega se je za ta predmet še poseben odbor sestavil.

II. razred: hrvatske in srbske školske knjige s petimi podrazredi, 1. abecedniki in početnice; 2. čitanke in druge školske knjige ljudskih škol; 3. vse v nižjih realkah in mestnih šolah rabljene školske knjige; 4. knjige, ki se rabijo zdaj, in ki so se rabile nekdanj v preparandijah; in 5. vse veronaukovne knjige od najstarejših časov do denes.

III. razred: učna sredstva s sledečimi desetimi podrazredi 1. slike za nazorno podučevanje; 2. razne prirodopisne in tehnološke zbirke; 3. siloslovne in ločbene (kemične) sprave; 4. zemljevidi, globusi itd.; 5. čitala in računila; 6. krasopisne sprave, pisanke, predpisi in razne školske pločice; 7. risarska oprava, obrazci, slikarenja in kipotvorine; 8. učila, sprave in strojevi za ženska dela; 9. učila za cerkveno in školsko pevanje in za glasbo; in 10. modeli školskega pohišja.

širi. Da se ljudstvo k borsni igri zapeljuje, zato skrbijo borsne tržnice, kojih število od dne do dne raste ne samo na Dunaji ampak tudi po deželih mestih. Vse te tržnice gledajo na to, da nevedne zavedejo k borsni igri in jim žepe izpraznijo. Naznanjajo, da so veliki dobički dobiti in ravno zdaj se najlepše dobijo in se morajo dobiti. To naznanjajo časniki, agenti, knjižice, ki dajejo poduk kako se dobivajo. Tako se privabijo igralci:

Pošteni in pravilni posli se v takih borsnih tržnicah redkokrat vršijo. Navadni posli so le na „prolongation“ na podaljšanje, to je, če vložiš 200—5000 gld., ti kupi ali proda borsni tržec na tvoj račun 25 kosov kakih god. efektov, ki imajo imenovano vrednost 5000 gld. Teh 25 kosov vender tržec ne prevzame niti izroči, ampak da ali vzame jih samo borsianski na „rejo“, kar v navadnem jeziku toliko pomeni kakor: jih zastavi ali jih izposodi.

Za tak posel si tržec služi takole: prvič naročitelju pri vsakem kosu 1 ali 2 tudi 3 gld. navrže, kar znese pri 25 kosih 25, ali 50 tudi 75 gld. dobička. Nato vzame ali odda tržec efekte v „rejo“ in mora za to ali „rejo“ plačati ali dobiva za izposojilo, kar mupa, ker naročitelj nima kontrole, mirno mošnja polni, v vsakem slučaju pa mora naročitelj plačevati za „podaljšanje“, kar se na 6 do 7% računi. Konečno še tržec zahteva okoli 5 gld. za poslovni trud.

Toliko je tedaj borsni tržec že zaslužil, pri tem pa sam ni krajevarja na igro stavil. Ves ta zaslužek je naročitelj že sprva zastavil s svojimi vložninami; res da zato naročitelj lahko efekte po dnevnem kursu prevzame, če jih po polni vrednosti izplača, ali tega noče, ker hoče dobivati, izplačati pa tudi navadno ne more, ker nima s čim. Zdaj pride drugi del poslovanja.

Za nekoliko dni je vrednost efektov ali rastla ali padla. Če je rastla, svetuje borsni tržec naročitelju, naj proda, ker ima očiten dobiček. Naročitelj dovoli prodajo, pri tem borsni tržec pove, da je za kos 1—2 gld. menj dobil, nego je dobil, in steče mu zopet 25 ali 50 gld. v lastno mošnja. Razun tega si naročitelju za poslovanje računi kakih 5 gld. Naročitelju res pri vsem tem še ostane dobiček, ali ta je dosti manjši, nego dobiček borsne tržnice, ki pa pri celem podvzetju niti krajevarja ne stavi.

Ali kako pa, če papirji padajo. Če papirji padajo, mora naročitelj razloček dostaviti. To

tudi stori, dokler kaj ima. Ko pa je s svojim premoženjem pri kraju, potem ga še navadno tržec tirja, ker je pa pri končni prodaji njegovih efektov izgubo imel, dasi je pri vsem poslovanju sploh le dobival in ničesar storil ali podvzel, kar bi naročitelj ne založil z denarjem. Take borsne tržnice nič ne zgubijo, ker nič ne stavijo, naročitelj pa stavi in dosti vaga in zato postane mnogokrat berač in še vrh tega zadolžen.

Zato so take borsne tržnice najhujše igralnice, ki si jih človek misliti more, taki tržci se v malo letih obogatijo, in dasi jih je mnogo znanih ukanljivcev, večkratnih bankrotircev itd., vendar nikomur v misel ne pride njim takega roko delstva braniti ali prepovedati, časniki, kojih naloga bi bila javno napačnosti grajati, se za tako nesramno plenstvo niti ne brigajo.

Meseca julija 1870 se je pripetilo, da je tak borsni tržec, ki pa je ukanljivo z vloženim denarjem naročiteljem na svojo roko gospodaril, faliral in so njegovi dolgovi znesli več milijonov; on pa ni imel ničesar, s čim bi platil. Naročitelji te tržnice so bili tedaj vsi vkanjeni in vkanljivec je javno izrekel, da jim v trenutku ne more nič plačati, pa če mu prihodnjič pri borsni sreči služi, hoče svojim naročiteljem v 4 trehmesečnih obrokih plačati. In to predrznost so imenovali časniki „ponudbo poštene pogodbe“.

V kaki meri se igranje v Avstriji širi, je komaj verjeti, k borsni igri se pridruži za srednje stanove še igra v loterijskih efektih in za siromaške ljudi številna loterija. V nobeni državi, kedar je denarja treba, se ni toliko krat seglo do loterijskega posojila. Pa ne le država se poslužuje tega sredstva, da dobi denarje, ampak dovoli tudi mestom in posameznikom loterijsko posojilo za posamezna podvzeta ali v zadregah denarnih, Salm-Reiferscheidt, Clary, St. Genois, Keglevich, Waldstein, Palfy, Windischgrätz-ove srečke so priča. Cela Avstrija je nasuta s srečkami iz lastne dežele, potem še s tujimi srečkami, kakor Braunschweigske, Meiningovske, Turške itd., ki se vse sploh ljudstvu ponujajo. Zato strast do igre raste, nekteri dobijo, celota pa se izsesa, poleg tega si še služijo tržci in država za koleke.

Da, zares goljufija, sklepa imenovana knjižica, nič kot goljufija je delovanje na borsni, delovanje mnogih velikih društev na delnice, delovanje mnogih veljavnih dostojanstvenikov v državi, delovanje največjih časnikov. Čas je, da se povzdignejo svarljivi glasi in ljudstvo poduči. Najpred

se imajo stvari razjasniti, potem še je upati poplajšanja. Spačenje je res že strašno narastlo, o naj hujših stvareh se govori kot o vsakdanjih rečeh, povsod v državnem in gospodarskem življenju se sluti podkupljivost, nepotizem, ukanljivost. Naj viši dostojanstveniki se ne spoštujejo, ker se ve, da je na njih vseh, razven morda malih izjemkov, ta ali oni madež. Osebe se ne spoštujejo, pa svet se priklanja njihovu dostojanstvu, bogastvu in njih zavidom; oni pa, ki ne vedo ali nočejo na škodo svoje poštenosti se bogatiti, se dandanejemu svetu kot ubogi bebi smilijo.

Tako gospodarstvo bo Avstrijo uničilo, če se reč skoro ne preobrne. Ima še tal, na kojih more rasti kar je dobro in zdravo. Obrtnija, trgovina, še ne gredo nazaj, ampak še naprej, bogastvo prirodnih izdelkov daje Avstriji vsikdar moč hitro in sijajno se povzdignoti, pa spačenost razrije vse in mora končno, kedar zgrabi vse stanove, državo pokopati. Da bi Avstrija ne bila od previdnosti tako bogato obdarjena, bila bi že razrušena, kajti v istini jo že vlada denarna mošnja, trohica Kresusov ki imajo povsod svojo roko, ki s svojim ukanljivo pridobljenim premoženjem vse razmere po svoji volji uredijo.

Tem bogatinom nasproti je ljudstvo v velikem prišlo vedno bolj v siromaštvo in revo in nevednost, koliko ljudi na Dunaju nima stanovanja in hodi le spat „na stajo“, celo pošteno delavni srednji stan komaj najemnino plačuje, al borsnih baronov palače se širijo in množijo ko gobe ob poletnem dežju, in veličastna poslopja se stavijo na delnice, mimo kojih delavec in obrtnik žalosten hodi vedoč, da njemu in njegovim nikdar ne bodo v stanovanje služila.

In pri tem kako je čudorednost spodkopana! Rodbine so razbegane, prostitucija raste, poraba ciankalija se množi, javna varnost pa je dan za dnevom manjša . . . Daleč je prišlo! — Uboga Avstrija!

Koroški Slovenci

se tem krepkeje in veseleje dvigajo, čim odločneje je javni pritisk nemškutarjev. V dokaz temu podajemo zopet dva dokumenta, ki kažeta možato ravnanje zdolaj podpisanih mož, kakoršno bodi priporočeno tudi drugim koroškim Slovincem. „Mlačnost in strahopetnost mnogih duhovnikov“ pravi naš pošiljavca „je kriva, da ne dosežemo ničesa.“ Torej tem večja slava onim narodnim duhovnikom, ki dajo

IV. razred: dela šolske mladosti s sledečimi tremi podrazredi, 1. krasopisi, sestavoslovne in računske vaje, risarije ljudskih in mestnih škol, 2. modeli gospodarske sprave; in 3. ročna dela ženske šolske mladosti.

V. razred: hrvatski in srbski spisi za mladost in za učiteljstvo s sledečimi tremi podrazredi: 1. spisi za mladost pobožnega, poučnega in zabavnega zadržaja; 2. pedagoška, didaktična in metodična dela; in 3. rokopisna dela namenjena ali mladosti, ali učiteljem ljudskih škol.

VI. razred: pedagoško-didaktični spisi drugih narodov s sledečimi četirimi podrazredi: 1. pedagoška, didaktična in metodična dela; 2. pedagoški časopisi; 3. šolske knjige, znamenitejši spisi in časopisi za mladost; in 4. popularno znanstvena dela za izobraženje učiteljev ljudskih škol.

Stvari bodo v prostorih Zagrebske velike realke razstavljene.

Deželna vlada je, zvesta svojemu obetanju, stavila centralnemu odboru svoto 2000 gld. na razpolaganje. Nadalje so do 15. julija darovali: grad Zagreb 5000 gld. Križevci 200 gld. in Osek 100 gld., sicer se pa še od več drugih mest podpore za gotovo pričakujejo.

Povsod po Hrvatskem, Slavonskem in Dalmatinskem so se ustanovili učiteljski odbori, ki centralni odbor v Zagrebu na vse moči podpirajo. Toliče unetosti centralni odbor sam ni pričakoval! Srbski časopisi v kneževini so z največjim sočutjem

pozdravili prihodni hrvatski učiteljski zbor. Srbski minister nauka Matić je naznanil centralnemu odboru, da je vsem srbskim učiteljem dopust in dovoljo podelil, da se morejo, kdor hoče, učiteljskega zbora v Zagrebu udeležiti, ter da bo na razstavo učil poslal vse knjige in vsa učevna sredstva srednjih in ljudskih škol, ki so v kneževini uvedena.

Za razstavo ženskih ročnih izdelkov ustanovil se je poseben odbor Zagrebskih učiteljic.

Iz Slovenije so do 15. julija sledeče prijave na razstavi odbor prišle: 1. Petar Cebin učitelj v Kranji: Gibivo abecedo in praktični računar za otroke; 2. Slovenska Matica v Ljubljani: Zgodovino slovenskega naroda; Vojvodina Kranjska; Vojvodina Koroška; Narodne koledarje in letopise za 1867, 1868, 1869 in 1870; Štirje letni časi; Rudinoslovje; Olikani Slovence; Slovenski Štajer I, in III.; Schoedler, knjiga prirode I. zv.; Fizika, astronomija in kemija; Nauk o telovadbi I. in II. del; Atlant I. in II. snopič; Vodnikove pesmi; Zemljevid slovenske dežele in pokrajin; Československa Slovnica; Koseski-Vesel; 3. Praprotnik, učitelj v Ljubljani: Učiteljski tovarš 1861—1871; Spisi za slovensko mladino; Slovenska slovnica za prvence; Darek pridni mladosti v 3. zvezkih; Pesne cerkvene in druge; Školske pesme; 4. Tomšič, učitelj v Ljubljani: Pobljšani sosedje ali sadjereja; Abec v podobah in besedi; Zlati orehi; Poljedelstvo; Vošilna knjižica; Prirodoslovje v podobah; Vrteca 7 listov. 5. Belar, učitelj v Ljub-

ljani: Concordia-polka; Velika sv. maša; Sloga v spomin prvega občega zbora ljudskih učiteljev v Ljubljani; Tantum ergo; M. Polka; Sv. maša, Franjo Grkman, učitelj v Ljubljani: Abecedna tabljica; Vaje v številjenji; Wörterammlung; Lepopisni izgledi; Prestave vaj iz slov.-nemške grammatike. 7. Josip Levičnik; učitelj v Železnikih: Mali slovenski pevec. 8. Rudolf Milie, tiskar v Ljubljani: Sv. maša z blagoslovom od Grbea; Mali sadjerejec. 9. Henrik Ničman, knjigar v Ljubljani: katekizem od A. Lesarja. 10. Učiteljska knjižnica v Ljubljani: Malo berilo za prvošolce; Veliko berilo in pogovorilo; Pravila učiteljskega društva za Kranjsko; Imenik ljudskih učiteljev 1870; Učiteljski koledar za leto 1871. 11. Mestna ljudska škola v Ljubljani: Enajst letnih programov. — Kakor sem gore rekel, je bilo to do 15. julija pripravljeno iz Slovenije. Ljubljanski učitelji so se zares odlikovali, vpraša se le: kje so pa drugi učitelji ostali? Zlasti pa: kje je društvo sv. Mohora ostalo? Iz inostranstva prijavile so firme iz Lipsije, iz Berlina, iz Prage, iz Dunaja, iz Hamburga, iz Frajburga, iz Studgarta, iz Poljskega, iz Ruskega, iz Francozkega in iz še več drugih krajev razstavne učilne predmete.

Iz Ljubljane naznanilo je svoj prihod 14 učiteljev in 3 učiteljice. Iz Rogaškega okraja pridejo vsi učitelji. Kako je drugod? Gledé debate o pedagoških, didaktičnih, metodičnih in sploh učiteljskih vprašanjih se je od raznih strani predložilo

drugim izgled, kako naj, bi se po vseh slovenskih občinah krivica odbijala. Potem bomo vsi Slovenci z našim dopisnikom rekli „još stara Koroška nij propala!“ Dokumenta se glasita:
Št. 34.

Slavni c. k. šolski svet za okolico Celovec!

Po dopisu 6. julija t. l., št. 1150, kaznovani starši so prišli 26. jul. k okrajnemu šolskemu svetu tukaj in so protestovali zoper jim naloženo denarno kazen in tudi zoper abotno, brezpametno podučevanje v šoli in so po priloženem zapisniku izrekli, ka nobenega otroka ne bodo več v šolo poslali, če se bo še tako napačno podučevalo; da otroci se niti nemškega, pa tudi svojega materinskega jezika ne nauče, kar bi se imelo pred vsem drugim in najpoprej zgoditi. Že mali otroci, ki še slovenski pisati in brati ne znajo, se morajo nemščine učiti; zatorej se pa tudi ne nemški in tudi slovenski ne nauče. Tako podučevanje je gola neumnost in gola potrata časa.

Zoper to abotnost je krajni šolski svet že meseca sušca t. l. v svojem razjasnilu svoje mnenje okrajnemu šolskemu svetu razodel — je tukajšne razmere razjasnil, pa to ni nič pomagalo. Meseca julija t. l. je bilo zopet o tem govorjeno, pa zopet vsekup zastoj. Šolskim svetom, tako se nam zdi, ni na tem ležeče, ka bi se otroci v slovenskem jeziku dobro izurili, kakor je to tukaj med gorami mogoče, ampak le, ka bi nekaj nemških kosov ali besed jim se v glave zabijalo, in Avstrija bo — in je rešena.

Državnega pravdnika namestnik in okrajni šolski svetovalec g. Ferdinand Steiner, duša takega ravnanja, zagrizen nasprotnik slovenščine in Slovencev, od ktere pa mislimo in očitno izrekamo, ka bi za njega, za nas Slovence, za deželo in državo boljše in koristnejše bilo, če bi on raji kazenske §§ kakor šolske postave jezdaril — hoče in si prizadeva nas Slovence na svoje velikonomstvo siloma pritiskati; on bi rad čim hitreje tim bolji vse slovenske otroke v pokvekanem Nemce sprebrnil. Pa mi imamo k svoji lastni sreči precej trda, čeravno občutljiva srca — in ne bomo tako naglo se udali in svoje orožje odložili.

To pa očitno izrekamo: naša šola je na takih slabih nogah, kakor do zdaj še ni bila in v njej se le slaba slama mlati. Pri takem stanju šole se ni čuditi, da se starši otroke v šolo pošiljati branijo. Oni tirjajo podučevanje v materinskem jeziku, ki je naj boljše in naj krajše sredstvo dobrega vspela in dobrega napredovanja.

Mi smo zvesti Slovenci in Avstriji in tudi tukajšna prirastujoča mladost bo še nezreli sad za pangrmansko požrešnost in samogoltnost. Mi se ne udamo in se ne bomo udali in ne bomo nikdar takemu nespametnemu podučevanju svojo pomagatno roko podali.

Šola je lepa, koristna in neobhodno potrebna naprava, in srečen je narod, ki dobro uredjene šole ima, ker te so sredstvo ljudskega blagostanja, omike in napredovanja. Take šole hočemo tudi mi Slovenci, take hočejo tukajšni prebivalci in starši imeti — ne pa ponemčevalnice. Sedanje šole po Koroško-slovenskem so le malo — malo vredne.

Kar zadene učitelja Petra Rotha — mi molčimo, starši otrok so že v priloženem zapisniku govorili et facta jamjam sunt loquuta et adhuc dum loquuntur.

Krajni šolski svet v Svinčnici ali v slov. Plajbergu, 31. julija 1871.

Šimen Muden, načelnik. s. r. Marko Ogriz, odbornik s. r. Andrej Ogriz, odbornik s. r.

Šimen Šašl, odbornik s. r.

Zapisnik.

napravljen pri okrajnem šolskem svetu v Svinčnici ali v slovenskem Plajbergu, 26. julija 1871.

Zarad zanemarjenega obiskovanja šole v Svinčnici ali v slov. Plajbergu je bilo mnogo staršev v denarjih kaznovanih. Ti kaznovani starši in drugi so prišli in se zoperstavili takemu kaznovanju in sledeče govorili:

Tukajšna šola je od leta 1870 tako slaba, da bi bolje bilo, če bi otroci doma ostali in čas tako ne potratili, posebno ki imajo daleč v šolo in bi doma delati mogli. Pudučeje se tako slabo in nespametno, ka otroci v nobeni reči ne napredujejo, še več: otroci, ki so poprej pod učiteljema Plajerjem in Wieserjem precej dobro čitati in pisati znali, so pod učiteljema Sturmom in Rothom še to skoro pozabili. Uzrok temu je, da je Sturm slovenščino tako mešal, da se otroci nobenega jezika naučili niso — a slovenski še sam učitelj Sturm ni znal. — Zdaj se pa tudi ravno tako godi. Otroci, ki še na slovenske bukvice brati ne znajo, se že uče nemško pisati in čitati, in tako se ničesa ne nauče. Kdo pa sme in more nas starše siliti, ka bi dali svoje otroke v tako neumno in nespametno šolo. Pri nas mora šola čisto slovenska biti, sicer ne bomo več pošiljali svojih otrok v

šolo. To je naša trdna in nepremakljiva volja. Nihče ni takega nespametnega podučevanja tirjal; može se niso 2. januarja za tako nespameten uk podpisali, kakor se zdaj podučuje; ti može so: Lovro Andrejčič, nekdanji župan brez otrok, Šimen Esel, mož brez otrok, ki bi za šolo bili in 1½ ure daleč od šole, nekdanj občinski svetovalec, Matevž Kropilnik, oče brez otrok za šolo in Jakob Strugar, neoženjen kmet. Tukaj pričujoči in podpisani rečejo, ka niso takega nespametnega uka nikdar tirjali, ko so se v Borovljah 2. januarja 1870 v nemški zapisnik s križem (†) podpisali.

Tako podučevanje je krivo, da otroci sami nimajo veselja v šolo hoditi, in mi starši jih ne bomo več v šolo pošiljali. Vidimo namreč, da zastoj v šolo hodijo. Dajte in pustite nam narodno, slovensko šolo, in če bo potrebno, bomo jih dali pozneje, ko bodo fantje že dobro slovenski znali, jih tudi nekaj nemški čitati in brati učiti. Več pa ne privolimo — najpoprej hočemo potrebno, potem še le koristno.

Zoper šolnino protestujemo in smo že meseca sušca t. l. protestovali. Pri nas so hiše okolo 2 uri od šole oddaljene, kakor Strugarji — v šolo otroci Strugarjev ne hodijo — in ne morejo tako daleč hoditi — plačevati pa bi vendar morali. Ne vemo zakaj? — Globa ali kazen zarad neobiskovane ali zamujene šole in šolnina ima odpasti, to hočemo, to tirjamo.

Če se nam ne verjame, naj pride nekdo od deželnega šolskega sveta in naj pregleda, kako se v naši šoli ravna, kako slabo se v nji podučuje — naj se nam naznani, kedaj bo nekdo prišel in voljni smo odgovor dajati in v dejanji in v resnici dokazati, ka smo prav in resnico govorili.

Dalje izrečemo in tirjamo kršč. katoliškega učitelja, ne brezvernega človeka, kakor se sedanji učitelj Roth obnaša. — Takemu ne bomo nikdar svojih otrok v roke dali, mi nimamo nobenega zaupanja v njega.

S. Muden s. r., načelnik. S. Šašl s. r., odbornik. Marko Ogriz s. r., odbornik. Andrej Ogriz s. r., odbornik. Valentin Ožekar s. r., kmet. Blaž Ožekar s. r., kmet. Ilij Kropilnik s. r., ofer. Valentin Obilčnik s. r. kmet. Janez Čertov s. r., kmet. Andrej Boltžar s. r., kmet. Gregor Mak s. r., kmet. Lovro Andrejčič s. r., kmet. Jakob Strugar s. r., kmet. Mat. Kropilnik s. r., kmet. Šimen Ožekar s. r., kmet, in še 20 drugih.

še črez 80 načelnih vprašanj. Centralen odbor izbral je izmed njih sledečih 12 vprašanj, ki jih bo pred skupščini nasvetoval, naj se na dnevni red postavijo. Ta vprašanja so:

- 1) Ktero svrhu ima ljudska šola v našem stoletji in kako naj se uredijo njene zunanje razmere?
- 2) Kakšen naj bo notranji ustroj ljudskih škol, da bodo svojej svrhi dogovarjale?
- 3) Kako naj se v svrhu utemeljenja dobrih ljudskih škol učilišča uredijo?
- 4) Ktere so naj glavneje dolžnosti, in naj glavneje pravice ljudskega učitelja?
- 5) Kako naj se daljne izobraženje ljudskega učitelja pospeši?
- 6) Izobraženje ženskega spola je naj silnejša potreba našega naroda,
7. Na kak način bi mogla hrvatska ljudska škola poleg občega humanitarnega izobraženja še zavednost o narodnem edinstvu buditi, gojiti in pospeševati?
- 8) Kako bi mogla pedagogijska književnost razvesti, in kako bi se mogla z njezinimi plodovi okrepčati moralna moč celega naroda?
9. Kako naj se uredi ljudsko gospodarstveno izobraženje in poskušni gospodarski vrtovi, zlasti z ozirom na ponavljajoče ljudske škole?
- 10) Naj se učiteljski pripravniki osvobode vojniške dolžnosti?
- 11) Ali se zлага z dostojanstvom učiteljskega stanu in poklica in s koristijo in poštenjem naroda, da ljudski učitelj nema po sedanjem hrvatskem

volilnem redu ne aktivne in ne pasivne volilne pravice?

12) Ali bi koristno bilo za razvitek ljudskih škol v tistih krajih vojniške krajine, ki se ravno kar razvojničujejo, da se dotične škole v prihodnje ne več, kakor je to do sedaj bilo, neposredno od državne vlade nadzirajo in po školskih strokovnjakih uredujejo, nego da se gledé vsega tega v prihodnje na isti temelj postavijo, na katerem ljudske škole v provincijalu stoje?

Poročevalec bo vsled opravičnega reda o vsakem teh vprašanj tisti, koji je zadevno vprašanje odboru nasvetoval. Razpravne skupščine bodo tri, 23., 24. in 25. vsak dan ena.

Razen debate o vprašanjih bodo tudi „predavanja“ o pedagogijskih in izobraževalnih predmetih, ne v razpravnih skupščinah, ampak poprej, ali pa poznej.

Gledé zunanje slovesnosti je to-le ustanovljeno: prvi dan bo v slavo učiteljskega zbora sijajna gledališčna predstava; drugi dan bo banket in po banketu izlet v Maksimir. Gaj bo z lampijoni in s zastavami okrašen, mestna glasba bo svirala, društvo „kolo“ bo pevalo in nazadnje se bode umeten kres zažgal. Učitelji se bodo po gaji razpeljali, kajti „errare per lucos, amoenae quos et aquae subeunt et aurae“, to se je že Horacu dopadlo. Tretji dan bode v slavo dvestogodišnjice glasovitega pedagoga Komenskega veliki muzikalno-deklamatorni koncert. Gasilno društvo bo naredilno veliko produkcijo, da se bodo mogli

nazoči učitelji tudi o koristi te naprave prepričati. Četrti dan bo izlet v Križevce na ogledanje tamošnje gospodarske škole, in s tem izletom bo slovesnost in učiteljski zbor končan.

Posvetovalne skupščine bodo v redutnej dvorani gledališčne zgrade, v kateri je l. 1861 in 1865 hrvaški deželni sabor zboroval.

Vsak učitelj, koji se je odločil, da se hoče učiteljskega zbora udeležiti, moral je to do zadnjega julija centralnemu odboru v Zagrebu na znanje dati in en goldinar pristopnine poslati, kajti samo pristopnina ga deležnega naredi vseh polajšic, ki jih je centralen odbor za skupščinare oskrbel, namreč: znižano voznino od 10. do 31. avgusta, brezplačen stan v Zagrebu, brezplačen pristop v gledališče in v koncert v slavo Komenskega.

V ta namen, da bo učiteljem skupščinarjem Zagreb v ugodnem spominu ostal, izdal se bo pri tej priložnosti fotografični album, ki bo zadržaval 12 fotografij naj lepših predelov Zagrebskih in Maksimirskih, razna poslopja, spomenike itd.

Vsak skupščinar bo nosil na prsih pripeto posebno znamenje, nakičeno s slovanskimi barvami zavoljo tega, da se bodo med seboj spoznali

Nazadnje moram še himne omeniti, ktero je nalašč v slavo učiteljskega zbora P. P. (Petar Preradović) speval, in učitelj Fabković uglašil, in ktera se bo pri tej priložnosti tudi prvokrat javno pela.

—p.

V Zagrebu 31. julija.

Domače in slovanske novosti.

— „Deželni šolski svet kranjski je imel, kakor poročajo „Novice“, 27. dne julija sejo, ki je bila prva svedočba, da ministerstvo nauka ima resno voljo odstraniti ono sistemo, kateri po besedah Helfertovih glavni namen je bil ponemčiti šole v vsej Avstriji, začemši to nepošteno, pravo narodno hudo žaléče delo že z ljudskimi šolami. Ministerstvo sedanje previdi, da eden glavnih pogojev temu, da se dožene zaželena sprava vlade z različnimi narodi, je to, da se starodavna krivica bacne iz šol in da na njeno mesto stopi to, kar po vsem svetu zahteva naravno pravo, da šole postanejo svetišče, v katerem se mladež po najloži poti uči za življenje potrebnih vednosti. Opustivši za denes vse druge obravnave ožjega okroga povemo te važnejše točke: Gosp. minister nauka dr. Jireček, ki, v soglasji z državnimi našimi poslanci, je ves za to, da v gimnazijah kranjskih in v realki ljubljanski je učni jezik za polovico naukov slovenski, za polovico pa nemški, je vprašal deželni šolski svet: naj mu pové, kaj on misli o utrakvističnem učenju, in kateri predmeti naj se učijo slovenski, kateri pa nemški. Predno pa šolski svet odgovori na to ministrovo vprašanje, ki se popolnoma sklada s prejšnjimi sklepi kranjskega deželnega zbora je šolskemu svetu treba izvedeti mnenje ravnateljstva gimnazijskega in realkega in pa šolskega nadzornika Vrečkota (Holcinger je o tem vprašanji popolnoma „coecus de coloribus“, ker kakor Giskra-Hasnerjev nadzornik kranjskih in štajerskih gimnazij ne besedice slovenske ne ume!). Zato je ukrenil deželni šolski svet, naj se ukaže imenovanim gospodom, da kar hitro poročajo, ker do konca avgusta mora biti poročilo šolskega sveta v rokah ministrovih, ki že v prihodnjem šolskem letu hoče vpeljati tako predrugačenje naših gimnazij realk. — Drugo, o čemer ministerstvo želi izvedeti mnenje deželnega šolskega sveta, je postava, ki jo je lanske deželni zbor osnoval o učenem jeziku javnih ljudskih šol na Kranjskem in v preparandijah. Poročevalec je bil c. k. deželni nadzornik ljudskih šol dr. Jarc; on je postavil, po deželnem zboru osnovani za ljudske šole, v vsem pritrdil, rekši, da je popolnoma utemeljena in čisto naravna; isto tako jo je zagovarjal c. k. vladni svetovalec Hočevan; ker tudi gospodje dr. Pogačar, Šolar in Praprotnik so v polnem soglasji bili s postavo, osnovano po deželnem zboru, ni dr. J. Bleiweis-u in dr. Costi treba bilo zagovarjati je več kakor da sta zavračala ugovore dr. Vrečko-ta, ki čisto nič novega zoper to postavo ni vedel povedati, nego to, kar se je temeljito pobilo že v zboru deželnem. Dr. Vrečko ne vidi nobene sile o tem, da starši otroke po novi postavi morajo 8 let pošiljati v ljudsko šolo, a to mu je sila, da se v njej učijo v materinem jeziku! Obveljal je sklep, da deželni šolski svet pritrdi deželnemu zboru, s 7 glasovi zoper 1. Čeravno je o učenem jeziku v preparandiji ljubljanski to na eni strani vmes hodilo, da šolski svet je že letos enkrat, ko ni bilo še nade, da že za prihodnje leto se potrdi postava deželnega zbora, nasvetoval ministerstvu predmete, ki naj se začasno v slovenskem, in druge, ki naj se v nemškem jeziku učijo, vendar je tudi drugi oddelek postave, ki jo je osnoval deželni zbor kranjski in ki se tiče preparandij, bil z vetiko večino sprejet. — In tako pričakujemo nove — bolje — dôbe za šolstvo naše.“

— Iz Maribora se nekdo v „Tagesp.“ toži, da vlada še zdaj ni potrdila ustanovljenje okrožne sodnije v tem mestu. Zanimljivo je svobodoljubje tega časnikarja. Omenja namreč, da tu izhajajo trije politični listi (dva slovenska in en nemški), ki imajo vedno „izglede“ na procese, pa se sodijo v Celji, kjer se porotniki jemljejo tudi iz slovenske okolice. Mož bi rad dal slovensko novinarstvo v sodbo kacihi nemških fanatikov.

— List hrvatske narodne stranke, ki

namestu sisaškega „Branika“ zdaj v Zagrebu izhaja, imenuje se „Obzor.“ —

— Ruski listi so v veliki raztegnenosti donášali zadnje dni sodnijsko razpravo proti drugovom Nečajeva, ki so se bili zarotili zdanjo rusko vlado in državno obliko podreti ter so nekoga dijaka umorili boje se, da jih ne bi bil izdal. Nečajev sam je bil ubegnul v London. Štirje obtoženih so obsojeni na 15, 10, 12 in 7 let, drugi bodo obsojeni na menj. Obtoženci so po večini mladi ljudje.

Reformovanje ruskega šolstva je vzbudilo opozicijo ruskega duhovenstva. Dozdaj je namreč rusko popovstvo imelo ljudske šole pod svojim nadzorstvom, zdaj pak jih je del minister prosvete pod nadzorstvo vlade, kar duhovnom ni po volji. Ruski listi jako mirno prigovarjajo — priznavaje duhovenstvu njegove zasluge za šolstvo — naj prepušča od zdaj dobrovoljno šolo vladi v skrb in naj jo podpira kakor jo je vsak domoljub podpirati dolžen.

Politični razgled.

Shod avstrijskega cesarja z nemškim, o katerem časopisi še vedno mnogo pišejo v zadnjič naznačenem smislu, po novih berlinskih poročilih ne bo v Gaštajnu nego najbrž v Išli.

O razpravanjih grofa Hohenwarta s Čehi se zanesljivo ne poroča ničesa. Vladi prijazni dunajski listi menijo, da so česki voditelji: grof Clam, knez Lobkovic, dr. Rieger in dr. Pražak, kateri so te dni na Dunaji bili, govorili s Hohenwartom poslednjo besedo. V tem notranjem vprašanji je izšla tudi brošura z naslovom: „ustavoverna stranka in ministerstvo Hohenwartovo“, o kateri se sumi, da je ministrskega izvira. V tej brošuri, ki je veliko pozornost vzbudila, se poudarja, da ustavoverna stranka nema nobenega uzroka Hohenwartu protivna biti, ker ta ustave neče okvariti, temuč Čehe in opozicijo za njo pridobiti. Temu česki listi odgovarjajo, da se Hohenwart gledé pomirjenja jako moti, ako meni da se Čehi dajo za decembersko ustavo pridobiti in pomirjevati se z ljudmi, ki pomirjenja nečejo. Z malimi „koncesijami“ ne mogó biti zadovoljni.

Pruske novine „Schles. Ztg.“ pišejo o Nemcih na Českem: „Vsak pol izobražen česki Nemeček je že leto in dan prepričan, da mora Avstrija razpasti. Kakor težilna mōra leži jarem te (avstrijske) države na srci vsakega poštenega nemškega moža. Hrepenimo ven iz te države laži in grdega verolomstva, in to hrepenenje počenja zahajati v vse vrste nemško-českega prebivalstva.“ — Ker naši Nemci in nemškutarji vedno poudarjajo da so edini s českimi Nemci, smemo misliti, da tudi oni tako govoré.

Namestu odstopivšega francoskega ministra Jules Favra, ki je bil zdaj poslednji izmed onih pri vladi, ki so 4. sept. l. l. republiko razglasili, stopil je Charles de Rémusat; ta je z Thiersom enake starosti in ž njim vred ljud akademije.

V Parizu pridejo kakor se poroča čez en teden glavarji bivše komune pred sodbo. Uradni list tolaži nepotrpljivo občinstvo s tem, da je preiskavanje jako obširno in sodišče ni moglo dozdati zgotoviti ga.

Razne stvari.

* (Nov list) bode izhajal v Ljubljani po dvakrat na mesec pod imenom „Južni Sokol“, ter bo donášal članke o telovadbi in o vojaštvu z beletr. feljtonom. Lastnik mu bode J. Z. Vesely, urednik pa A. Kremžar. Želeti je, da bi se razširil ta list med ljudstvo, kajti potreben je posebno učiteljem telovadbe in sploh mladini. Prva številka pride na svetlo 5. avgusta t. l., naročnina znaša 2 gld. 16 kr. za celo leto, ktera naj se blagovoljno pošilja pod napisom: „J. Z. Vesely, šentpetersko predmestje, št. 140 v Ljubljano od 1. avgusta naprej, — do 1. avgusta pa pod napisom: „J. Z. Vesely, špitalske ulice, Ljubljana.“

* (Narodno pevsko društvo) z imenom „Slovanska lipa“ se je ustanovilo v Celji. Te dni se pošljejo izdelana pravila politični oblasti v potrjenje. Društvo je osnovano za celo savinsko dolino.

s—b. (Judje v Ljubljani naseljeni.) Dozdaj je bilo Kranjsko s starimi postavami zavarovano pred ljudmi, ki so kakor znano izvrstni sesavci novéne krvi med narodi. Duh časa je te postave ovrgele in zdaj se mogó judje tudi po Kranjskem naseliti. Zatorej se je pred 14. dnevi utaborilo v Ljubljani društvo treh izraelovih sinov, v Martinčičevi hiši na dunajski cesti. Može hočejo bajé trgovati z zemljiškimi pridelki, posebno pa s kožami. — Kakor so bile stare postave nesvobodne in neliberalne, da so dan denes morale pasti, vendar če pogledamo kako so židovski trgovci poljsko, slovaško, rumunsko in celo hrvatsko ljudstvo (v Civilu) oglodali, pa potem obogatevši celo iz dežele šli dobiček drugde konsumirati, moramo zadovoljni biti s staro bivšo naredbo. Dan denes je domač trgovec že toliko razvit, da upamo, ka konkurencija židovska ne bode kvarna.

* (Imenovanje.) Dosedanji pristav pri c. k. sodnji v Idriji g. Jurij Žerjav pride kot pristav v Litijo, dosedanji avskultant g. Nikomed Ravnikar pa kot pristav v Idrijo. Oba imenovana gospoda sta slovenščine zmožna v govoru in v pisavi.

* (Premeščenje.) Dosedanji c. k. pristav v Bolzetu gosp. Daroslav Trnovec, se vsled dovoljenja Nj. Veličastva kot pristav preseli v Sežano. Kakor že ime kaže, je gosp. Trnovec ne le slovenščine popolnem zmožen, ampak tudi popolnem naš. —

* (Dr. Razlag-ovega „Pravnika“) 15. in 16. številka je donesla naslednji zanimivi zadržaj: Sodništvo (dalje). — O hudodelstvu težke telesne poškodbe (dalje). — Uvod v državljanski postopnik. — Prekana ali kupna pogodba? — Trgovski pomočnik v pravdi svojega gospodarja ni sumljiva priča. — Odškodovanje po golobih na polji storjene škode. — Dopolnitev ustne obravnave zavoljo pomanjkljivega zastopanja po sodniku. — Osozni prihod strank pri zakonskih pravdah. — Hudodelstvo javne posilnosti po §. 87. — Odgovornost lastnika voza za škodo. — Ali se ima ceniti in prodati tudi nezarubljeni del kmetije? — Die Rechtssprechung des obersten Gerichtshofes. — Koliko goldinarških kolekov je treba za zemljiščno-knjižne izpiske? — Pravniška zastavica. — Črtice.

Za Tomšičev spominek.

Prenesek	1433 gld. 40 kr.
Gosp. Neimenovan v Mariboru	70 „
V Laščah nabral gospod Jurij Štrucelj	13 gld. 40 kr., darovali so:
Gosp. Vojteh Candolini, c. k. okr. sodnik	3 „
„ Blaž Lenček, župnik na Robu	1 „
„ France Žilindra, posestnik v Laščah	20 „
„ Neimenovan iz Sodražice	1 „
„ „ Lašič	50 „
„ M. Veselič, f. m. v Laščah	1 „
„ Lovro Gerjolj, kaplan v Laščah	1 „
„ Jožef Zupančič, c. k. davkar v Laščah	1 „
„ Matija Zarnik, kaplan na Oblokah	1 „
„ Matija Hočevan, posestnik v Laščah	50 „
„ št. 17 v Laščah	20 „
„ Štrucelj	2 „
„ Murgel	1 „
Skup	1447 gld. 50 kr.

Dunajska borsa 4. avgusta.

Srebro	121 „
C. k. cekin	5 „ 81 „
Napol.	9 „ 72 „

En provizor, asistent

in en praktikant farmacije se v službo vzamejo. Tudi je lekarna v mestu Črnomelj precej za v štant dati ali na prodaj. Natančneje se (1) izvé pod adresso:

Apoteka v Metliki na Kranjskem.